

Byplanprisen 2023

God byplanlægning er forudsætningen for fremtidens bæredygtige og levende byer og bydele – overalt i Danmark pibler det frem med innovative og inspirerende planer for byudviklingen, som enten er gennemført eller i gang med at blive realiseret. I år er temaet for byplanprisen demokrati og byplanlægning med vægt på inddragelse, samskabelse og involvering af borgere, partnere og andre aktører i byudviklingen. Demokrati og byplanlægning er ligeledes tema for årets Byplanmøde som finder sted i Århus den 5-6. oktober 2023.

Årets tre meget forskellige nominerede projekter bygger alle videre på stedernes identitet og kvaliteter og er blevet til i et stærkt samarbejde mellem kommuner, borgere og andre lokale kræfter. Natur, fællesskaber og mødesteder spiller en vigtig rolle. Fælles for dem er, at de alle tre er karakteriseret ved en høj grad af involvering af de lokale kræfter, og hver især forholder sig til udfordringer, som er genkendelige for hver deres bytypologi: det gamle brokvarter under områdefornyelse, den smukke gamle købstad der vender ryggen til vandet og forstadens boligområder omkredset af grønne kiler og støjende hovedtrafikårer.

De tre nominerede projekter er:

- Passagen mellem by og fjord, Thisted Kommune
- Det store Sydhavnsløft, Københavns Kommune
- Hyldager Bakker, Albertslund Kommune

Om Byplanprisen

Byplanprisen tildeles en gang om året til en kommune, region eller organisation, som har gjort "en særlig indsats for at fremme gode, bæredygtige og innovative bymiljøer". Vinderen afsløres på byplanmødet den 5. oktober 2023. Byplanprisen blev stiftet af Dansk Byplanlaboratorium og Akademisk Arkitektforening i anledning af Dansk Byplanlaboratoriums 75-års jubilæum i 1996. Formålet med prisen er at opmuntre til at højne kvaliteten af byplanlægningen i Danmark.

Hvem sidder i juryen?

- **Bodil Henningsen** og **Sune Porse Carlsen**, udpeget af Akademisk Arkitektforening
- **Lisbet Wolters** og **Marie Stender**, udpeget af Dansk Byplanlaboratorium
- **Peer Frank**, udpeget af Foreningen af Byplanlæggere

NOMINERET

Thisted Kommune for Passagen mellem by og fjord

Thisted Kommune indstilles for projektet Passagen mellem by og fjord, der er udført med respekt for den gamle bydel og har givet plads til eksisterende og nye fællesskaber. Passagen mellem by og fjord er en ny offentlig forbindelse mellem den gamle bymidte og havnen, der styrker bevægelsen rundt i midtbyen og på byens torve. Den nye forbindelse går gennem baggårde og består af Håndværkertorvet og fire mindre byrum: Haven, Smedjen, Kunstlegepladsen og Baggården.

Projektet er en del af en større strategiplan, Thy på forkant. Strategien baserer sig på områdets særegne natur og landskab og med thyboerne som aktive medspillere. Strategien har bidraget til både kommuneplan, lokalplaner, de byggede byrum og forbindelser.

Projektet nomineres, fordi det indeholder et stærkt gennemført strategisk greb, en god og engageret borgerinvolvering som både bruger de mindre greb som hackatons og de store langsigtede med at etablere og evaluere borgergrupper, der selv driver byens liv videre. Projektet understøtter en sammenhængende by i menneskelig skala og har resulteret i flere smukke lokale steder med høj arkitektonisk kvalitet.

Et særligt fokus i forundersøgelsen var at involvere byens unge, gennem fx Ungdomsskolen, URT, Alive Festival og DemokraTour. De unge gav bl.a. udtryk for, at de savner uformelle mødesteder efter skoletid.

Fotos: Thisted Kommune

Foto: Carsten Ingemann

NOMINERET

Københavns Kommune for Det store Sydhavnsløft

Københavns Kommune er indstillet med Det Store Sydhavnsløft, herunder Områdefornyelse Sydhavn og dertil hørende projekter som klima- og byrumsprojekt Karens Minde Aksen. Eksemplet med at åbne Karens Minde Aksen op for bydelen, etablere klimasikring og regnvandsafledning, få skabt sammenhængende byrum omkring bibliotek og kulturhus og samtidig gøre bydelen mere attraktiv, skabe tryghed og invitere byens mange borgere ind er et klassisk og stærkt greb i områdefornyelserne som koncept.

Projektet nomineres for det store strategiske træk omkring Det Store Sydhavnsløft, samtænkningen med Københavns klimasikringsstrategi og skybrudsplaner, koordineringen af de mange projekter, den enorme borgerinddragelse samt den høje arkitektoniske kvalitet af de mange projekter, der knytter sig til Sydhavnen.

Områdefornyelsen Sydhavnen viser mesterligt, hvordan samarbejde på tværs af fagområder lykkedes med at tænke skolegård, handelsliv, metroforpladser, bynatur og klimasikring ind i en sammenhæng kombineret med at involvere den mangfoldighed af mennesker, der bor og bruger kvarteret.

Ved den lokale folkeskole blev der designet og bygget et midlertidigt uderum sammen med 50 elever. Erfaringer fra det midlertidige byrum blev taget med videre i det endelige anlægsprojekt, Pio Parken.

Foto: Bevræg Byen

Demokrati og byplanlægning

NOMINERET

Albertslund Kommune for Hyldager Bakker

Albertslund Kommune er indstillet med natur- og landskabsprojektet Hyldager Bakker, som er en del af et større byudviklingsprojekt, Hyldagerkvarteret i Albertslund Kommune. Hyldagerkvarteret er, som en lang række andre mulige byudviklingsprojekter i forstadskommunerne landet over, udfordret af støj fra jernbaner og særligt fra motorveje.

For at dæmpe trafikstøj fra Holbækmotorvejen for de mennesker, der skal bo og arbejde i Hyldagerkvarteret etableres et parkområde Hyldagerparken. Området er en del af Fingerplanens grønne kiler, der skal tjene som rekreative friluftsområder for hovedstadsområdets borgere. Det nye bakkelandskab består af åbne engarealer, dyrefolde, højderyg med skovbryn, overdrev med buskgrupper og lunde med frugttræer.

Projektet nomineres for at skabe en sammenhængende by, hvor støj ikke bliver løst alene med at skabe større barrierer, men ved at skabe invitation, aktiviteter og nye forbindelser. Det er projektets styrke, at det understøtter intensionen i hovedstadens grønne kiler og samtidig lykkedes med at skabe større livskvalitet for indbyggerne, bedre biodiversitet og indarbejder klimatilpasning som en integreret del af det arkitektoniske helhedsgreb.

For at være fælles om den gode naturoplevelse er det i Hyldager Bakker et mål at formidle viden bakkernes om planter og dyreliv på flere måder, både faktuelle og mere legende, i børnehøjde.

Fotos: Albertslund Posten

